

JAUNAIS MĀCĪBU GADS – UZ PRIEKŠU AR PĀRLIECĪBU

Izglītības aktualitātes un iespējas

Jānis Paideris

Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretārs

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJAS IKGADĒJĀ KONFERENCE
NO IEGULDĪJUMIEM LĪDZ IETEKMEI: VIENOTA PIEEJA MĀCĪŠANĀS ATBALSTAM
22.08.2025.

Izglītības un zinātnes
ministrija

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

JAUNĀ MĀCĪBU GADA PRIORITĀTES

- 1 **Jaunā skolu finansēšanas modeļa «Programma skolā» pakāpeniska ieviešana**
- 2 **Atbalsts pedagogiem izglītības satura kvalitatīvai īstenošanai un jaunu pedagogu piesaiste**
- 3 **Atbalsts skolēniem izglītības satura apguvei**
- 4 **Mūsdienīgas skolu infrastruktūras un tehniskās bāzes nodrošināšana**
- 5 **Datos un pierādījumos balstīti lēmumi ceļā uz Latvijas izglītības izcilību**

SKAITĻI UN , TENDENCES

Tendences nozarē – vispārējā izglītība,
profesionālā izglītība, augstākā izglītība

IZGLĪTOJAMO UN IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU SKAITS

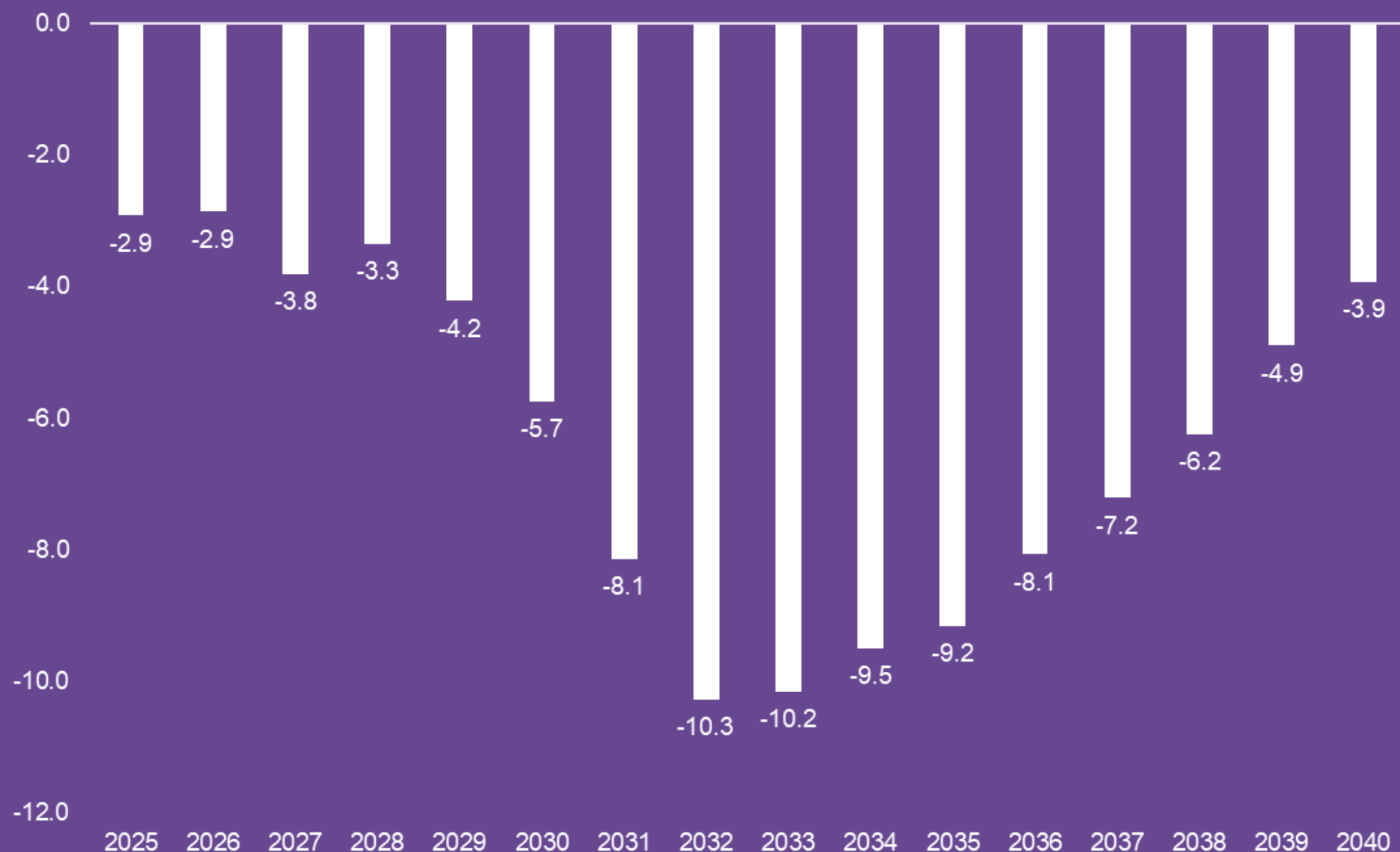
Sadalījums pa izglītības līmeņiem, 2024./2025. m. g.

PIRMSSKOLA	VISPĀRĒJĀ	SPECIĀLĀ	PROFESIONĀLĀ	AUGSTĀKĀ
91 315 Izglītojamie	219 418 Izglītojamie 1.–12. klasē	4 158 izglītojamie 1.–12. klasē	28 624 izglītojamo skaits	74 790 studējošo skaits
600 izglītības iestādes	559 izglītības iestādes	37 speciālās izglītības iestādes– attīstības centri	52 iestāžu skaits	46 iestāžu skaits

DEMOGRĀFISKĀS TENDENCES

Līdz 2040. gadam

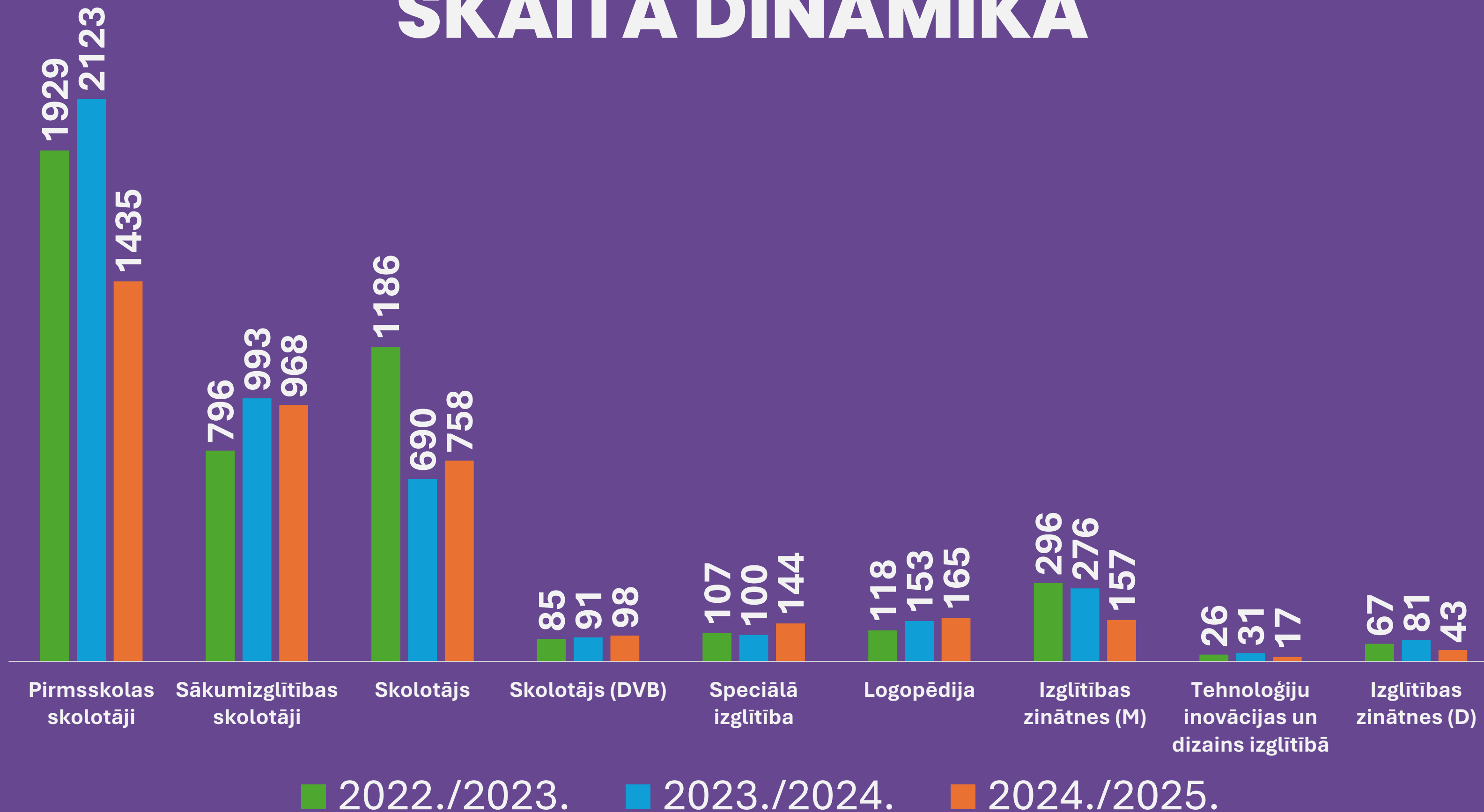
Skolēnu skaita izmaiņas visp. skolās un prognoze 2040.gadam
(tūkst. / gadā)

**Līdz 2030. gadam
kopējais skolēnu
skaits samazināsies
par ~3-4 tūkst. gadā.**

**2032. gadā tas
sasniegs ~10 tūkst.
viena gada ietvaros.**

PEDAGOĢIJU STUDĒJOŠO SKAITA DINAMIKA

Datu avots: Valsts izglītības informācijas sistēma

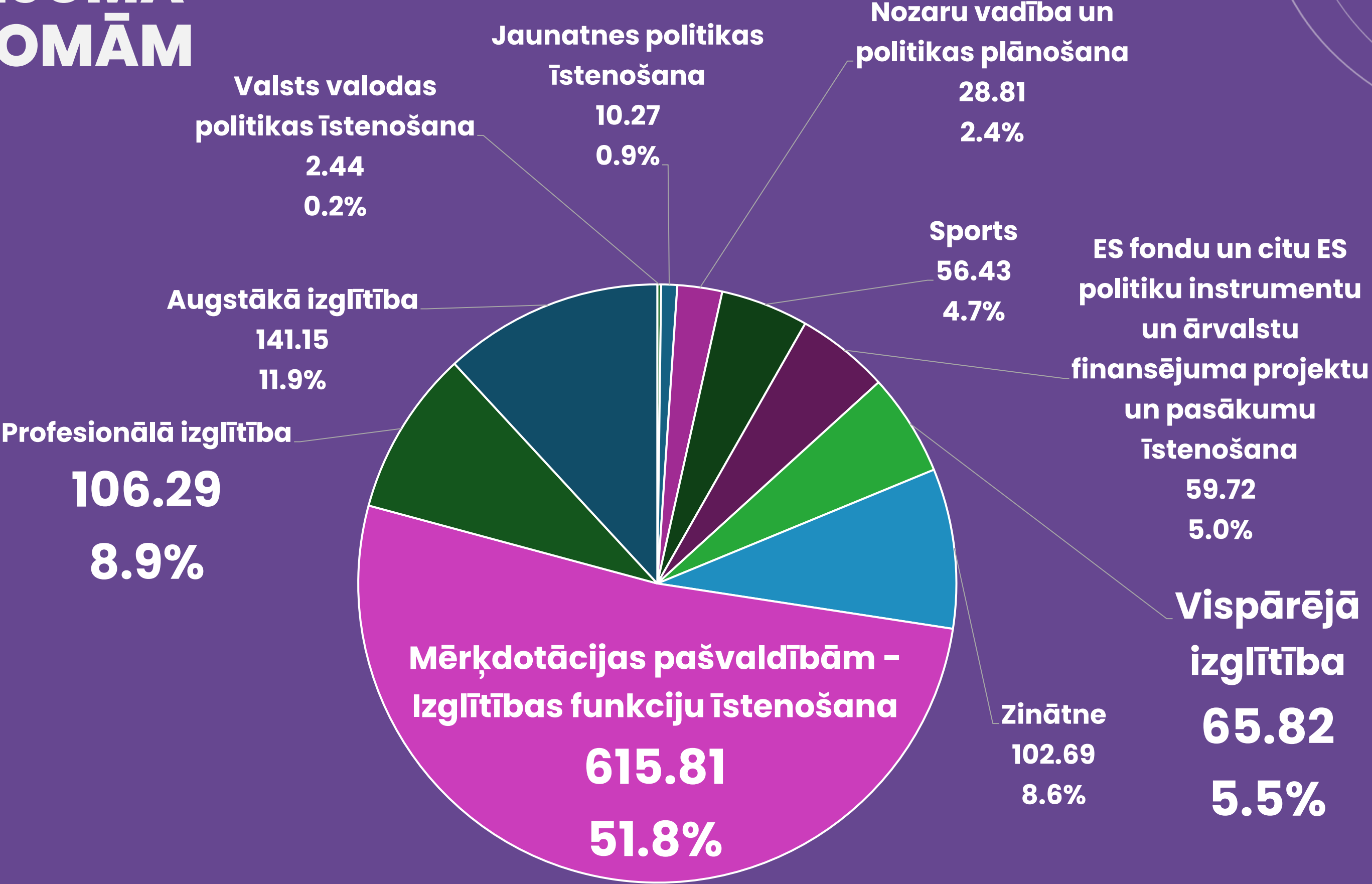
FINANSĒJUMS IZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBAI

Valsts budžets, pedagogu darba samaksas
modelis, ESF un ieguldījumi infrastruktūrā

IZM BUDŽETS 2025. GADAM SADALĪJUMĀ PA DARBĪBAS JOMĀM

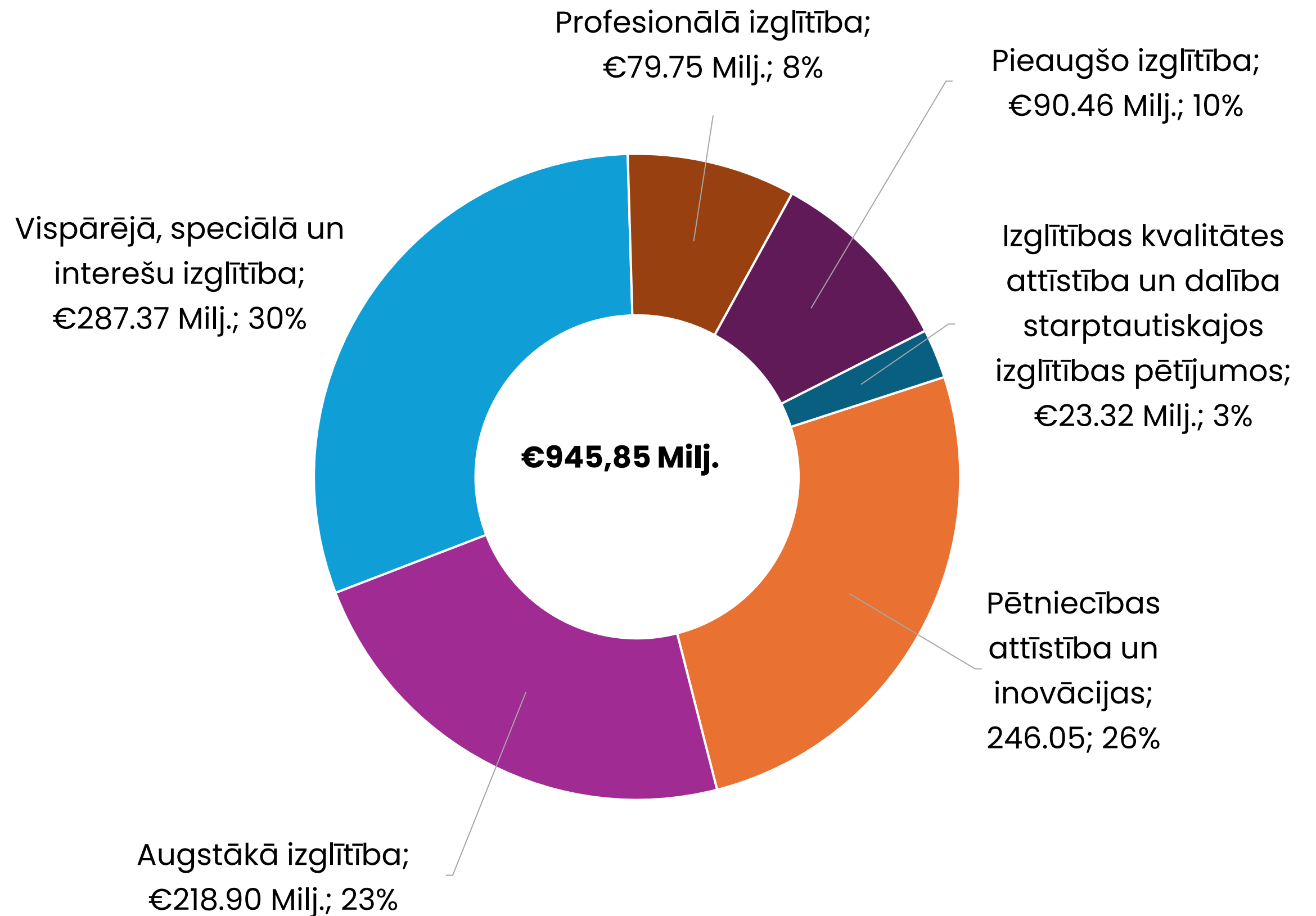
Uz 01.01.2025., milj. EUR, %

**Kopā
1,19
miljrd. EUR**

KOPĒJAIS PIEEJAMAIS ES FONDU FINANSĒJUMS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES ATTĪSTĪBAI

* ES struktūrfondi, tai skaitā elastības finansējums, nacionālais līdzfinansējums un Atveseļošanas fonds līdz 2029. gada beigām

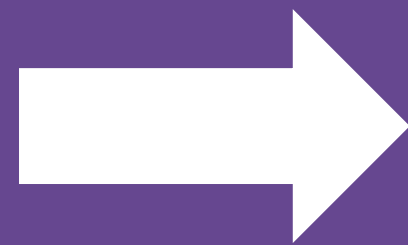

JAUNAIS SKOLU FINANSĒŠANAS MODELIS «PROGRAMMA SKOLĀ»

2025. gada 1. septembris

70%
MODEĻA
IEVIEŠANA

+ Papildu finansējums
atbalsta personālam

2026. gada 1. septembris

100%
MODEĻA
IEVIEŠANA
PILNĀ APMĒRĀ

Esošais modelis «Nauda seko skolēnam»

1. Esošais modelis **nav taisnīgs pret skolotājiem reģionos un Rīgā**, jo ir atkarīgs no demogrāfijas rādītājiem.
2. Valsts budžeta dotācija pedagogu **algām būtiski atšķiras starp pašvaldībām**.
3. Esošais modelis **paredz dotācijas samazinājumu** negatīvu demogrāfijas rādītāju gadījumā.

Jaunais modelis «Programma skolā»

1. Jaunais finansēšanas modelis **sakārtos izglītības sistēmu**
2. **Taisnīgāka un konkurētspējīgāka darba samaksa** visiem pedagogiem neatkarīgi no skolas atrašanās vietas vai skolēnu skaita
3. **Atalgojuma pieaugums** pedagogiem
4. Pietiekams finansējums atbalsta personālam
5. Būtiski **uzlabota finansējuma plūsmas prognozējamība** un stabilitāte skolā
6. Lielāka **skolas direktora autonomija** mācību darba plānošanā

TURPINĀS INVESTĪCIJAS VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU INFRASTRUKTŪRĀ

4.2.1.5. pasākums «Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai pamata un vidējās izglītības pakāpē»

2. kārtā: ERAF 35.3 milj. euro

Atbalsts pieejams 18 pašvaldībām, kas sakārtoja skolu tīklu atbilstoši nosacījumiem

Līdz 30.09.2025. pašvaldības gatavo projektu pieteikumus. Projektus īsteno līdz 31.12.2028.

2. kārtas papildu* atbalsts: indikatīvi ERAF 8.5 milj. euro

vēl indikatīvi 7 pašvaldībām, kas sakārto skolu tīklu atbilstoši nosacījumiem
Projektus īsteno līdz 31.12.2028.

3. kārtā*: indikatīvi ERAF 4.5 milj. euro

6 pierobežas pašvaldībām

Projektus īsteno indikatīvi līdz 30.09.2029.

*Nosacījumu apstiprināšana Ministru kabinetā indikatīvi septembrī

Rezultātā
modernizēs
vismaz 33

Pašvaldības uzlabos vispārējās izglītības iestādes ēku un vidi, tajā skaitā mācību telpas, it īpaši STEM un matemātikas kabinetus**, to aprīkojumu un IKT nodrošinājumu, sporta infrastruktūru, dienesta viesnīcas, izglītības iestādes teritoriju, paredzēs drošības risinājumus.

** ievēro 2. kārtas nosacījumu minimālajam STEM un matemātikas jomas investīciju apmēram

ATBALSTS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTEI UN PIEEJAMĪBAI

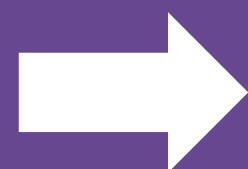
Pedagogi, izglītības iestāžu vadītāji, atbalsta personāls, skolēni

VIENOTAS SKOLAS PIEEJAS ĪSTENOŠANA PIRMSSKOLĀ UN PAMATIZGLĪTĪBĀ

No 01.09.2023.

Pirmsskola,
1., 4., 7. klase

No 01.09.2024.

Pirmsskola, 1., 2.,
4., 5., 7., 8. klase

No 01.09.2025.

Pirmsskola,
pamatizglītība

**Sākas pakāpeniska
pāreja uz mācībām
valsts valodā**

pirmsskolas un
pamatizglītības iestādēs,
kuras īstenoja
mazākumtautību
programmu.

**Turpinās pāreja uz
mācībām valsts
valodā.**

4. un 7. klases, kuras
pirms tam apguva
mazākumtautību
programmu, uzsāk
mācības latviešu
valodā, turpina –
2., 5., 8. klases.

**Turpinās pāreja uz
mācībām valsts valodā.** 4.
un 7. klases, kuras pirms tam
apguva mazākumtautību
programmu, uzsāk mācības
latviešu valodā, turpina – 2.,
3., 5., 6., 8., 9. klases.

ATBALSTA PASĀKUMI PĀREJĀ UZ MĀCĪBĀM LATVIEŠU VALODĀ

- Pedagogu profesionālās kompetences pilnveides pasākumi pirmsskolas un pamatzglītības pedagogiem
- Jaunu mācību un metodisko atbalsta materiālu izstrāde 3., 6. un 9. klasēm
- IZM Konsultatīvās padomes mazākumtautību izglītības jautājumos mentoru atbalsts
- Monitorēšana, tostarp vizītes un profesionālās sarunas izglītības iestādēs
- Papildu finansējums:
 - ✓ interešu izglītības programmu īstenošanai mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguvei 2025. gadam 2 035 851 euro
 - ✓ pedagogu darba samaksai, īstenojot pamatzglītības programmas mācību gadā, kurā pāriet uz izglītības satura īstenošanu valsts valodā, 20,68 euro papildus mērķdotācijas apmēram uz vienu izglītojamo.

ATBALSTS SKOLĒNIEM IZLĪDZINOŠAIS GADS

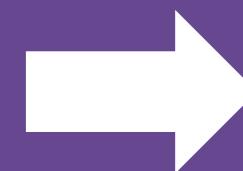
MĒRĶIS

Papildu risinājumi pamatzglītības ieguvei, paplašinot iespējas, ja rezultāts nav sasniegts pirmajā reizē, kad izglītojamais mācās 9. klasē

No 01.09.2025.

(2025./2026. m. g.)

Skolēni ar 1 nenokārtotu CE pēc izvēles uzsāk mācības arodizglītības programmā (3 gadi), paralēli saņem individuālu atbalstu eksāmena priekšmetā (projekts "Skola – kopienā"), gatavojas atkārtoti kārtot CE (vispārizglītojošajā skolā eksterna statusā).

No 01.09.2026.

(2026./2027. m. g.)

Tiek ieviests izlīdzinošā gada koncepts pilnā apmērā sasaistē ar profesionālo izglītību.

PAKĀPENISKA PĀREJA UZ ES VAI EEZ KĀ OTRĀS SVEŠVALODAS APGUVI

1. 2025./2026. m. g. 4. klasē īsteno tikai pirmo svešvalodu
2. Veic izmaiņas mācību plānos mācību priekšmetu stundu sadalījumā starp pirmo un otro svešvalodu
3. 2026./2027. m. g. uzsāk otrās svešvalodas īstenošanu 5. klasē
4. Nodrošina iepriekš uzsāktās krievu valodas kā otrās svešvalodas apguvi līdz pamatizglītības ieguves beigām, bet ne ilgāk kā līdz 2029./2030. m. g.

ATBALSTS KVALITATĪVAI PROFESIONĀLAJAI IZGLĪTĪBAI

- Uzsākta digitālās platformas **«Profesionālo kvalifikāciju sistēma»** izstrāde
- Turpinās mācīšanās platformas **«skolo.lv»** attīstība, izstrādājot mācību materiālus profesionālajā izglītībā (moduļa e-kursi un pārbaudījuma paraugi)

ESF+ projekts Profesionālo kvalifikāciju sistēmas attīstība izglītības kvalitātes nodrošināšanai Nr. 4.2.2.9/1/24/I/001

Šveices – Latvijas sadarbības programma profesionālās izglītības pilnveidošanai:

- mūsdienīgi, nozarē balstīti profesionālās izglītības un eksaminācijas modeļi;
 - nozares iesaiste un atbildība;
 - digitālu mācību līdzekļu nodrošinājums;
 - nozares vajadzībās balstīta augstākās izglītības programma.
-
- Finansējums projektu **"Profesionālās izglītības iestāžu un koledžu mācību vide nozarēm aktuālo prasmju apguvei"** un "Klimata neitrāli risinājumi profesionālās izglītības iestāžu un koledžu izglītības programmās, vidē un infrastruktūrā" ietvaros **mācību vides modernizēšanai**.

ATBALSTS PEDAGOGIEM

2025./2026. m. g.

Atbalsts pedagogiem

Individuālās konsultācijas, skolotāju digitālās istabas, informatīvie semināri, mācīšanās kopienas, konferences

Sadarbība ar pašvaldības metodiķiem

Izveidots un ieviests valsts un pašvaldību metodiķu sadarbības modelis

Atbalsts skolu vadības komandām

Profesionālās pilnveides modeļi jauniešiem direktoriem un skolu vadības komandām

MI izglītībā

Izstrādāti metodiskie ieteikumi mākslīgā intelekta (MI) izmantošanā izglītībā. Semināri par MI izmantošanu mācību priekšmetos, praktiskās darbnīcas.

Prioritātes metodiskajā atbalstā prioritātes

Tekstpratība, vērtēšana, mākslīgā intelekta izmantošana izglītībā

Digitālie metodiskie materiāli

Digitālo metodiskā atbalsta materiālu pedagogiem izstrāde

PAPILDU FINANSĒJUMS MĀCĪBU LĪDZEKĻU IEGĀDEI 5,5 MILJ. EUR

Vienreizējs papildu finansējums **17,29 eiro** par katru izglītojamo mācību līdzekļu iegādei

Drukātas mācību grāmatas un darba burtnīcas, kas izdotas, sākot ar 2020. gadu un to atbilstība valsts izglītības standartiem ir apstiprināta VIAA

VIAA apstiprināts saraksts ar pirmsskolas (5–6 g. v.) programmas īstenošanā nepieciešamajiem mācību līdzekļiem

Finansējumu saņem projekta sadarbības partneri, noslēdzot papildu vienošanos vai līgumu ar **VIAA**:

- **pašvaldības,**
- **IZM un citu ministriju profesionālās izglītības iestādes,**
- **privātās izglītības iestādes u. c.**

Finansējums neseko skolēnam – mācību literatūras iegādē dibinātājs ņem vērā esošo izglītības iestāžu nodrošinājumu un aktuālās vajadzības izglītības programmu īstenošanā.

ATBALSTS IEKĻAUJOŠAI SKOLAI

200 000 EUR

plānotais atbalsts gadā, slēdzot sadarbības līgumu ar katru pašvaldību

- Pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursiem
- Semināriem, konferencēm un individuālām konsultācijām
- Radošām darbnīcām, pieredzes apmaiņai un labās prakses apgūšanai
- Emocionālās labbūtības veicināšanas un vardarbības mazināšanas programmu iegādei

- **Individuāla vai grupas atbalsta nodrošināšana** sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamajiem individuālo atbalsta plānu ietvaros.
- **Reģionālās Ideju domnīcas**, kuru mērķis ir veicināt Iniciatīvu projektu un Partnerības projektu īstenošanu katrā pašvaldībā.
- **Izstrādātas vadlīnijas izglītojamo vecākiem** par atbalsta sniegšanu bērnam mācību procesā.
- **Mentora iesaiste individuālā atbalsta nodrošināšanā** izglītojamiem no 13 gadu vecuma, kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks.

STEM UN PILSONISKĀS LĪDZDALĪBAS SKOLAS SOMA

Mērķis: mācīšanās **pieredzes paplašināšana** izglītojamajiem, veicinot izpratni par **STEM** jomu **darba tirgus prasībām** un **piedzīvojot praktisku pilsonisko līdzdalību**

← Informācija
par projektu
pieejama

Mācību gadā katram izglītojamam paredzēts finansējums
2 norišu apmeklēšanai (2 x 10 Eur)

Uzsākot projektu, norišu katalogā iekļautas **480** norises

Norišu katalogs ir pieejams no 26.08.2025.
www.viaa.gov.lv, un tas tiks papildināts

IZGLĪTOJAMO PILSONISKĀS KOMPETENCES STIPRINĀŠANA

- 1 Atbalsts izglītojamo pašpārvaldēm "**Kontakts**" tiks turpināts. Sākot no 2026./2027. m. g., uzņemšana programmā būs mācību gada sākumā.
- 2 **Nacionālais Jaunatnes dialogs.** Sākot no 2025. g. rudens, izglītojamo pašpārvalžu un jauniešu domju pārstāvjiem būs iespēja iesaistīties regulārās diskusijās ar lēmumu pieņēmējiem.
- 3 **Signālvēlēšanas. 2026. g. rudenī 16 un 17 gadus veciem jauniešiem** būs iespēja piedalīties Signālvēlēšanās, balsojot par 15. Saeimas deputātiem. Aicinām jau 2025./2026. m. g. izglītēt skolēnus par to, kā veikt izvēli vēlēšanās.
- 4 Aicinām **sadarboties ar pašvaldību jaunatnes lietu speciālistiem un jaunatnes darbiniekiem**, lai stiprinātu izglītojamo pilsonisko kompetenci!

RISINĀJUMI PEDAGOGU PIESAISTEI UN JAUNU KVALIFIKĀCIJU IEGUVEI

- 1 **Tiesības mācīt citu mācību priekšmetu:**
STEM joma (LU), otrā svešvaloda (LU)
- 2 Tiesības veikt **sociālpedagoģisko darbību** vai **strādāt iekļaujošās izglītības programmās**: *sociālais pedagogs (LU); speciālās izglītības saturs un didaktika (RTU(RĒZEKNE))*
- 3 **Francijas institūts Latvijā un Gētes institūts** īsteno pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmu *otrās svešvalodas skolotāju sagatavošanai*
- 4 Profesionālās augstākās izglītības studiju programma *"Latviešu valodas kā svešvalodas skolotājs" (LU)*

ATBALSTS JAUNAJIEM PEDAGOGIEM – INDUKCIJAS GADS

- 1 Indukcijas gads sniedz sistēmisku atbalstu pēc skolotāja kvalifikācijas iegūšanas, ko īsteno Latvijas Universitāte
- 2 Mērķa grupa: skolotāju programmu absolventi pirmajā vai otrajā gadā pēc kvalifikācijas iegūšanas
- 3 Projekta ilgums: līdz 2029. gada 31. maijam
- 4 Pieteikšanās: absolventi saņem informāciju e-pastā, uzziņas var saņemt, rakstot uz indukcijasgads@gmail.com
- 5 Atbalsts programmas dalībniekam: 200 EUR stipendija un kuratora atbalsts individuāli un grupā

NORMATĪVĀ REGULĒJUMA PILNVEIDOŠANA UN PRECIZĒŠANA

- Tiek izstrādāti grozījumi tiesību aktos, kas nosaka izglītības iestāžu un pašvaldību kompetenci, uzņemot izglītojamos **vispārējā vidējā izglītībā un valsts ģimnāziju pamatizglītības 2. posmā**.
- Grozījumi MK noteikumos **Nr. 747 (27.11.2018.) “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem”** – pilnveidot regulējumu valodu, veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomās u.c..
- Grozījumi MK noteikumos **Nr. 583 (11.09.2018.) “Kritēriji un kārtība, kādā valsts piedalās vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas finansēšanā vidējās izglītības pakāpē”** – salāgot normatīvo regulējumu ar jau piedāvātajiem risinājumiem efektīvai vispārējās izglītības pārvaldībai.

1. ATBALSTS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES ATTĪSTĪBAI

Projekta mērķis ir **nodrošināt kvalitatīvu informāciju**, lai novērtētu izglītības kvalitāti un **pieņemtu uz pierādījumiem balstītus lēmumus** izglītības kvalitātes pilnveidošanai

- **Konsultatīvs analītisks dienests pašvaldībām**
- Datu zinātnieku un datu analītiķu VIAA un IZM komanda, lai veiktu padziļinātu analīzi pašvaldības uzdevumā
- Veikt kompleksas analīzes un datu statistisko apstrādi
- Personalizēt kādu no risinājumiem
- Konsultēt datu analīzes un izmantošanas jautājumos

2. ATBALSTS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES ATTĪSTĪBAI

2025./2026. mācību gadā (aprīlis)

Pirmsskola: 5 gados un 7 gados –
tekstpratība, rēķinpratība

3. klase – tekstpratība,
rēķinpratība, dabaszinības

6. klase – tekstpratība,
rēķinpratība, dabaszinības

**Vienotā skola –
tikai 2025./2026. m. g.**

2. klase

5. klase

8. klase

STARPTAUTISKIE PĒTĪJUMI

PĒTĪJUMU CIKLI 2025./2026. MĀCĪBU GADĀ

TIMSS 2027	izmēģinājuma pētījums	2026. gada pavasaris	4. klašu skolēnu matemātikas un dabaszinātņu prasmes
ICCS 2027	izmēģinājuma pētījums	2026. gada pavasaris	8. un 11. klašu skolēnu zināšanu līmenis pilsoniskajā izglītībā
PIRLS 2026	pamatpētījums	2026. gada pavasaris	4. klašu skolēnu lasītprasme un teksta izpratne
PISA 2025	pirmie rezultāti	2026. gada rudens	15 gadus vecu skolēnu kompetence lasīšanā, matemātikā un dabaszinātnēs

Šajā rudenī:

9.septembrī – OECD publicēs ikgadējo ziņojumu “Īsumā par izglītību”

7.oktobrī – OECD konference par TALIS 2024 pirmajiem rezultātiem

"LATVIJAS GADA SKOLOTĀJS"

Mērķis: godināt talantīgus pedagogus, apliecinot skolotāja darba izšķirošo nozīmi Latvijas sabiedrības un valsts attīstībā.
Pretendentus balvai iespējams nominēt līdz 12. oktobrim 11 individuālās nominācijās.

Balvu "Latvijas Gada skolotājs" atbalsta LU fonds un "MikroTik"

Latvijas Universitāte izsludina
pieteikšanos pedagogu balvai
"Latvijas Gada skolotājs"

Pretendentus aicinām nominēt līdz 12. oktobrim

www.lu.lv

Balvu rīko

Pedagogus stiprina

 LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

 Izglītības un zinātnes
ministrija

 LATVIJAS UNIVERSITĀTES
FONDS

 mikroTik

LAI MUMS VISIEM RADOŠS UN IZDEVIES JAUNAIS MĀCĪBU GADS!

